

5.6.

L

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTATILOR
PREȘEDINTE
Intrare Nr. 11450/1A
Ziua 15 Luna 04 Ziua 25

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România
Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80
Internet: http://www.ccr.ro E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.1134A/2019

*Sep. Legislativ
Iluhales*

Domnului
Liviu Nicolae DRAGNEA
Președintele Camerei Deputaților

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATORĂ JURISDICTIONALĂ
NR. 3388 / 25 APR 2019

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTATILOR
SECRETAR GENERAL
2997C3/02.05.2019

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de deputați aparținând Grupurilor parlamentare ale Partidului Național Liberal și Uniunii Salvați România, referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 10 mai 2019 (inclusiv în format electronic, la adresa de e-mail ccr-pvd@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbatările Curții Constituționale vor avea loc la data de 22 mai 2019.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

Președinte,

Valer Dorneanu
Prof.univ.dr. Valer DORNEANU

**Parlamentul României
Camera Deputaților
Cabinet Secretar general**

București, 25 aprilie 2019
Nr. 2/3733

**Domnului Valer DORNEANU
Președintele Curții Constituționale**

Stimate domnule Președinte,

Vă trimitem, alăturat, sesizarea formulată de deputați aparținând Grupurilor parlamentare ale Partidului Național Liberal și Uniunii Salvați România referitoare la Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție (Plx nr.406/2018).

Cu aleasă considerație,

Parlamentul României
Camera Deputaților

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 2/3733 / 25.04.2019

Către,

Secretariatul General al Camerei Deputaților

Doamnei Silvia Claudia MIHALCEA

Doamnă Secretar General,

Parlamentul României
CAMERA DEPUTAȚILOR
GRUP PARLAMENTAR PNL
Nr 36-15/223

Ziua 25 Luna 04 Anul 2019

În temeiul prevederilor art. 146 lit. a) din Constituție și în baza art. 15, alin.(1) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, în numele semnatarilor, vă înaintăm **Sesizarea** la Curtea Constituțională cu privire la *Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 650/25.10.2018- (PL-x406/2018)*, adoptată de Camera Deputaților în ședința din data de 24 aprilie 2019, în calitatea de cameră decizională.

~~Lider Grup PNL~~

Raluca TURCAN

~~Lider Grup USR~~

Cristina Mădălină PRUNĂ

**Parlamentul României
Camera Deputaților**

**Domnului Valer DORNEANU,
Președintele Curții Constituționale**

Stimate Domnule Președinte,

În conformitate cu prevederile art. 146 lit. a) din Constituția României și art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale a României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, deputații menționați în anexa atașată formulăm prezenta

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

a *Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție (PL-x nr. 406/2018)* pe care o considerăm neconformă cu o serie de prevederi din Constituția României, pentru motivele expuse în continuare.

I. SITUATIA DE FAPT

În data 18.04.2018 a fost prezentat în Biroul permanent al Senatului pentru dezbatere și aprobare inițiativa cu titlul : *Propunere legislativă privind punerea în acord a prevederilor Legii nr.286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, cu deciziile Curții Constituționale, Directivei (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a*

Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale, Directivei 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană

Inițiativa este semnată de 179 de parlamentari de la grupurile PSD și ALDE, făcând parte din categoria legilor organice.

Propunerea legislativă are ca **obiect de reglementare** „modificarea și completarea Legii nr.286/2009 precum și a Legii nr.78/2000. Potrivit expunerii de motive, s-a avut în vedere punerea de acord a prevederilor acestui act normativ cu deciziile Curții Constituționale, precum și necesitatea transpunerii Directivei (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale, Directivei 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracționale săvârșite în Uniunea Europeană”.

II: MOTIVE EXTRINSECI DE NECONSTITUȚIONALITATE

1. Legea a fost adoptată cu încălcarea dispozițiilor art.69 alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților, fapt care aduce atingere prevederilor art.1 alin.(3) și (5) și art. 69 din Constituția României

Potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, “*În România, respectarea Constituției, a supremăției sale și a legilor este obligatorie*”. Această obligație, care revine atât persoanelor fizice, cât și persoanelor juridice, se aplică în egală măsură și Parlamentului, inclusiv în privința modului de exercitare a atribuției sale principale și esențiale, respectiv aceea de unică autoritate legiuitoră a țării, care constă în elaborarea proiectelor de lege și adoptarea acestora ca legi ale statului român. Astfel, activitatea autorității legiuitorare este de asemenea subsumată obligației expuse mai sus, fiind reglementată prin regulamentele proprii de organizare și funcționare. Respectarea dispozițiilor regulamentare este fundamentală pentru buna desfășurare a activității de legiferare în România. Orice lege trebuie adoptată în condiții de deplină transparență, prin voința politică exprimată conform propriei conștiințe a fiecărui membru al corpului legiuitor, după studiul aprofundat al normelor supuse dezbatерii parlamentare. Pentru formarea voinței politice a fiecărui membru al Parlamentului, regulamentele parlamentare și în speță Regulamentul Camerei Deputaților prevede un termen

de 5 zile de la data la care comisia de specialitate avizează prin raport legea până la dezbaterea acesteia în şedinţa Camerei Deputaţilor, conform art.69 alin. (2). Această dispoziţie imperativă a fost încălcată cu privire la legea supusă discuţiei de constituţionalitate, deoarece legea fost avizată de comisia specială raportoare în data de 23.04.2019 şi în ziua următoare a fost dezbatută şi aprobată în şedinţa Camerei Deputaţilor.

Aplicarea procedurii de dezbatere în şedinţa Camerei Deputaţilor în privinţa Legii pentru modificarea şi completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, precum şi a Legii nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea şi sancţionarea faptelor de corupţie (PL-x nr. 406/2018) în ziua următoare celei în care a fost avizată prin raport de comisia specială constituie o încălcare a Constituţiei deoarece deputaţii care nu au fost membri ai comisiei nu au avut posibilitatea de a-şi forma opinia asupra propunerii legislative adoptată cu amendamente de comisia specială, încălcându-se astfel art. 69 din Constituţie. Termenul de 5 zile prevăzut de art.69 alin.(2) din Regulamentul Camerei Deputaţilor este imperativ indiferent dacă este aplicată procedura ordinară de dezbatere sau procedura de urgenţă: „*raportul va fi imprimat şi difuzat deputaţilor cu cel puţin 3 zile înainte de data stabilită pentru dezbaterea proiectului de lege sau a propunerii legislative în plenul Camerei Deputaţilor, în cazul proiectelor de lege şi al propunerilor legislative pentru care Camera Deputaţilor este prima Cameră sesizată, şi cu cel puţin 5 zile, în cazul celor pentru care Camera Deputaţilor este Cameră decizională.*”

Astfel, termenul stabilit de Regulamentul Camerei deputaţilor pentru diseminarea raportului către parlamentari constituie o garanţie procedurală menită să asigure exercitarea efectivă a mandatului reprezentativ, principiu potrivit căruia ”plenul este suveran” neputând încălca aceste reguli şi nici dreptul parlamentarilor aflaţi în minoritate de a lua cunoştinţă şi a dezbatе în mod efectiv iniţiativele legislative.

Prin urmare, nerespectarea termenului procedural stabilit de art.69 alin.(2) din Regulamentul Camerei Deputaţilor a împiedicat Camera Deputaţilor să-şi exerce funcţia de legiferare în mod efectiv, transformând actul decizional al votului într-o formalitate care lipseşte de efecte juridice norma cuprinsă în art.69 din Constituţie, care statuează că în exercitarea mandatului deputaţii şi senatorii sunt în serviciul poporului, orice mandat imperativ fiind nul.

Cu privire la cele detaliate mai sus, concluzionăm prin a constata încălcarea dispoziţiilor art.69 alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaţilor, ceea ce atrage implicit încălcarea dispoziţiilor art.1 alin. (3) şi (5) corroborate cu art.69 din Constituţia României. Vă rugăm să constataţi că legea este neconstituţională în ansamblul său.

2. Încălcarea art. 1 alin.(3) din Constituție, care prevede că România este stat de drept și art. 1 alin.(5) din Constituție, care prevede că în România, respectarea Constituției, a supremătiei sale și a legilor este obligatorie, prin neîntocmirea studiilor de impact în legătură cu modificările propuse pentru Codul penal ceea ce reprezintă o încălcare clară a Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, iar această încălcare de lege viciază constituționalitatea procedurilor parlamentare de adoptare a legii de modificare a Codului penal.

Potrivit art. 30 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 24/2000, studiile de impact sunt obligatorii în cazul proiectelor de legi de importantă și complexitate deosebită, iar proiectul de lege de modificare a Codului penal intră, în mod evident, în această categorie.

Conform art. 33 alin.(1) din Legea nr. 24/2000, studiul de impact are ca scop estimarea costurilor și beneficiilor aduse în plan economic și social prin adoptarea proiectului de lege, precum și evidențierea dificultăților care ar putea apărea în procesul de punere în practică a reglementărilor propuse.

De asemenea, potrivit art. 33 alin.(2) din Legea nr. 24/2000, pentru propunerile legislative inițiate de deputați sau de senatori, studiile de impact se întocmesc prin grija ministerelor de resort, la solicitarea comisiilor parlamentare.

Obligația legală dedusă din dispozițiile art.33 alin.(2) din Legea nr.24/2000 revine comisiei parlamentare comune speciale care a elaborat raportul cu privire la legea criticată era să solicite ministerelor de resort (în speță Ministerul Justiției și Ministerul Afacerilor Interne) întocmirea de studii de impact cu privire la modificările propuse pentru Codul penal. Comisia Specială în activitatea sa nu a solicitat efectuarea de studii de impact.

Neîndeplinirea acestei obligații legale, de tehnică normativă, echivalează cu încălcarea Constituției în lumina Deciziei nr. 104 din 6 martie 2018 a Curții Constituționale, care în par. 74-75, menționează următoarele:

“74. În cadrul controlului de constituționalitate, principiul legalității a fost analizat inclusiv prin încorporarea normelor de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. Temeiul constituțional al valorificării normelor de tehnică legislativă în controlul de constituționalitate a fost identificat, așadar, în dispozițiile art.1 alin.(3) „România este stat de drept [...]”, precum și ale art.1 alin.(5), „În România, respectarea Constituției, a supremătiei sale și a legilor este obligatorie.”

75. Corelația dintre cele două componente – principiul statului de drept și principiul legalității - cuprinse în art.1 din Constituție este realizată de Curtea Constituțională prin

faptul că principiul legalității este unul de rang constituțional..., astfel încât încălcarea legii are drept consecință imediată nesocotirea art.1 alin.(5) din Constituție, care prevede că respectarea legilor este obligatorie. Încălcarea acestei obligații constituționale atrage implicit afectarea principiului statului de drept, consacrat prin art.1 alin.(3) din Constituție...”

Respectarea normelor de tehnică legislativă reprezintă un adevărat criteriu de constituționalitate în analiza unei legi.

Viciu de neconstituționalitate legat de neefectuarea unor studii de impact vizează toate textele contestate prin prezenta sesizare.

Legiuitorul are competența de a incrimina fapte care prezintă o amenințare la adresa valorilor sociale ocrotite prin textul Constituției, expresie a caracterului de stat de drept și democratic, sau de a dezincrimina infracțiuni atunci când nu se mai justifică necesitatea folosirii mijloacelor penale, însă este evident că marja de apreciere a acestuia nu este una absolută (Curtea Constituțională - Decizia nr. 619/2016, Decizia nr.2 din 15 ianuarie 2014).

Astfel, măsurile de politică penală trebuie să fie promovate în respectul valorilor, exigențelor și principiilor consacrate prin Constituție și asumate în mod expres și neechivoc de către Parlament. De aceea, Curtea subliniază permanent în deciziile sale faptul că „incriminarea/dezincriminarea unor fapte ori reconfigurarea elementelor constitutive ale unei infracțiuni țin de marja de apreciere a legiuitorului, marjă care nu este absolută, ea fiind limitată de principiile, valorile și exigențele constituționale” (Decizia nr.683 din 19 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.47 din 20 ianuarie 2015, paragraful 16, și ad similis, Decizia nr.54 din 24 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.257 din 17 aprilie 2015).

Conform prevederilor art. 11 alin. (1) din Constituție, "Statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-cerință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte." Astfel, ratificând sau aderând la convențiile internaționale menționate în prealabil, statul român și-a asumat obligația de a respecta și transpune întocmai prevederile internaționale în dreptul său intern, și anume obligația de a incrimina corupția activă și corupția pasivă (Decizia nr. 2 din 15 ianuarie 2014).

Modificările preconizate ale Codului penal nu au la bază studii cu privire la perioada medie de soluționare a dosarelor complexe, la durata de efectuare a unor expertize, la durata procesului în faza de judecată. Un astfel de studiu ar releva că efectuarea unor expertize ar dura între 1 și 3 ani, iar parcursul unui ciclu procesual ia în medie 5 ani.

Studiile de impact, dacă ar fi fost întocmite, aşa cum obligă Legea nr. 24/2000, ar fi trebuit să se pronunțe și cu privire la efectele sau, mai exact, riscurile ce se creează pentru ordinea publică prin diminuarea termenelor de prescripție.

Inițiatorii modificărilor legislative consideră că majorarea termenului de prescripție specială, prin intrarea în vigoare a noului Cod penal, a reprezentat un regres și a vătămat drepturile unor persoane care au fost cercetate/sanctionate deși potrivit reglementării vechi pentru fapta comisă intervenise prescripția, nu însă și potrivit legii noi. Acest lucru a fost posibil întrucât CCR, prin Decizia nr.265/2014 ”a stabilit aplicarea în bloc a unuia sau altuia dintre coduri (...), împotriva oricărui principiu de drept”, mai exact ”că norma mai favorabilă ar fi cea în care răspunderea nu este prescrisă, pentru că unele fapte erau reglementate mai ușor în noua reglementare.” În consecință, s-ar urmări înlăturarea unor nedreptăți rezultate din decizia Curții Constituționale a României.

Subliniem că CCR a susținut că legea mai favorabilă trebuie apreciată în bloc, nu prin luarea în considerare a instituțiilor autonome, nu pot fi combinate instituții de drept penal din legea veche cu acelea din legea nouă (instituții privind, prescripția, pedeapsa etc). Astfel, nu poate fi calculat termenul de prescripție potrivit legii vechi prin raportare la limitele de pedeapsă din legea nouă. Dar asta nu are legătură cu susținerea inițiatorilor modificărilor amintite.

În contextul în care, mai ales în cauzele complexe, cu prejudicii uriașe inclusiv pentru bugetul public, cercetarea și judecarea unor infracțiuni, în interiorul termenului de prescripție a răspunderii penale nu sunt obiectiv posibile, persoanelor vătămate li se încalcă dreptul de acces la instanță, prevăzut de art. 21 alin. 1 și 2 din Constituție. Implicit, și dreptul la apărare, prevăzut de art. 24 din Constituție devine iluzoriu.

„Corupția constituie o amenințare pentru supremăția dreptului, pentru democrație și drepturile omului, subminează principiile de bună administrare, de echitate și de justiție socială, denaturează concurența, împiedică dezvoltarea economică și pune în pericol stabilitatea instituțiilor democratice și fundamentele morale ale societății”. Imposibilitatea anchetării unor cauze complexe relative la infracțiuni de corupție sau asimilate (de exemplu, fraude în materia achizițiilor publice care provoacă prejudicii de milioane de euro și denaturează mediul economic concurențial) îngrădește accesul liber la activități economice (art. 45 din Constituție – libertatea economică), reprezentă o încălcare a obligației statului de a lua măsuri care să permită dezvoltarea economică, de natură să asigure cetățeanului un nivel de trai decent (art. 47 alin 1 din Constituție – Nivelul de trai).

Încercarea oarbă de a împiedica anchetarea unor funcționari publici produce consecințele nefaste și asupra anchetelor vizând alte infracțiuni : uciderea din culpă, traficul de

persoane, frauda informatică etc. Persoanele fizice sau juridice, victime ale unor infracțiuni își văd lipsite drepturile de o protecție penală adecvată. Sunt periclitate drepturi constituționale pe care statul are obligația pozitivă de a le ocroti, spre pildă dreptul la viață (art.22 alin 1 din Constituție), dreptul la libertate și siguranță (art. 23 alin 1 din Constituție), dreptul la proprietate (art.44 alin. 1 din Constituție).

Încălcarea dispozițiilor art.33 alin.(1) și alin.(2) din Legea nr.24/2000 atrage nerespectarea dispozițiilor art.1 alin.(3) și alin.(5) din Constituția României, fapt pentru care vă solicităm să constatați neconstituționalitatea legii în ansamblul său.

III: MOTIVE INTRINSECI DE NECONSTITUȚIONALITATE

1. Art. I pct. 18 din Lege, prin raportare la art. 154 alin. (1) lit. b) și c) C. pen., art. I pct. 31 din Lege, prin raportare la art. 290 alin. (3) C. pen. și art. I pct. 32 din Lege, prin raportare la art. 292 alin. (2) C. pen.

Potrivit art. 148 din Constituție, “*(2) Ca urmare a aderării, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celealte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare. (4) Parlamentul, Președintele României, Guvernul și autoritatea judecătorească garantează aducerea la îndeplinire a obligațiilor rezultate din actul aderării și din prevederile alineatului (2).*”

Aceste prevederi, incluse cu ocazia revizuirii Constituției în anul 2003, reprezintă garanții de ordin instituțional pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin actul de aderare, care limitează în mod implicit suveranitatea națională. În esență, obligațiile respective se referă la participarea efectivă și activă a României la integrarea europeană, la construcția sa instituțională și juridică, precum și la asumarea conștientă și deplină a obligațiilor ce rezultă din întreaga ordine normativă europeană. Toate cele trei puteri ale statului sunt ținute să contribuie, în limita competențelor ce le sunt atribuite prin Constituție, la eficienta respectare și punere în aplicare a sistemului normativ european.

Printre consecințele subsecvențe aderării României la Uniunea Europeană se numără și Mecanismul de Cooperare și Verificare ("MCV"), instituit în anul 2007 pentru a remedia deficiențele din reforma sistemului judiciar și din lupta împotriva corupției și crimei organizate.

Prin Decizia nr. 2/2012, Curtea Constituțională a reținut că, prin faptul că are calitatea

de membru al Uniunii Europene, statului român îi revine obligația de a aplica MCV și a da curs recomandărilor stabilite în acest cadru, în conformitate cu dispozițiile art. 148 alin. (4) din Constituție.

Or, prin Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind progresele înregistrate de România în cadrul mecanismului de cooperare și de verificare [COM I2018) 851], emis ulterior adoptării inițiale a prezentului act normativ în ședința Camerei Deputaților din data de 18.06.2018, Comisia a reținut că se impune „Înghetaarea intrării în vigoare a modificărilor aduse Codului penal și Codului de procedură penală” și „Redeschiderea procesului de revizuire a Codului penal și a Codului de procedură penală, *ținând seama pe deplin de necesitatea de a se asigura compatibilitatea cu dreptul UE și cu instrumentele internaționale de luptă împotriva corupției, precum și de recomandările formulate în cadrul MCV și de avizul Comisiei de la Veneția.”*

În acest sens, învederăm următoarele aspecte reținute de Comisia de la Veneția în Avizul nr. 930/2018 privind modificările aduse Codului penal și Codului de procedură penală, adoptat în sesiunea plenară din 18-19 octombrie 2018:

A. Referitor la art. I pct. 18 din Lege, prin raportare la art. 154 alin. (1) lit. b) și c) C. pen.:

Se propune modificarea literelor (b) și (c) prin reducerea termenului de la 10 ani la 8 ani, în cazul în care durata privării de libertate este de 10 până la 20 de ani și de la 8 ani la 6 ani, în cazul în care intervalul este de 5 până la 10 ani. În același timp, pedeapsa maximă a fost redusă de modificările în curs pentru un număr de infracțiuni.

58. Modificările propuse ridică mai multe probleme. În primul rând, modificarea articolului 154 alineatul (1) pare contrară în ceea ce privește litera (d), deoarece perioada de 5 ani rămâne neschimbată, lăsând astfel o marjă foarte restrânsă între literele (c) și (d).

59. Mai important, modificarea creează un risc ridicat ca, în cazuri complexe, infracțiunile în cauză să se prescrie înainte ca ancheta și procesul să poată fi efectuate în mod corespunzător. Această preocupare ar trebui să fie privită și în lumina noii reguli potrivit căreia anchetele penale trebuie finalizate în termen de un an (a se vedea Observațiile din Secțiunea B.2.b). Luate în considerare împreună, aceste modificări vor afecta în mod clar capacitatea sistemului judiciar român de a oferi remedii eficiente împotriva neaplicării legii și de a sancționa în mod corespunzător autorii infracțiunilor.

60. Pentru infracțiunea de tortură, spre exemplu, diminuarea ulterioară a termenului de prescripție a răspunderii penale la 6 ani, conform amendamentului propus, ar contraveni

practicii CEDO și a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei. În mai multe hotărâri, Curtea a criticat termenele reduse de prescripție și chiar chiar existența unor astfel de termene pentru cele mai grave încălcări ale drepturilor omului.

61. În opinia Înaltei Curți de Casație și Justiție a României, modificările propuse sunt soluții legislative care „afectează echilibrul dintre dreptul statului de atrage la răspundere penală persoanele care comit infracțiuni, care răspunde unui interes general și drepturile persoanelor care beneficiază de prescripția răspunderii penale, pe de altă parte”. Înalta Curte subliniază, în continuare, că diminuarea termenelor de prescripție în cazul infracțiunilor împotriva persoanelor nu conduce la „un echilibru just între drepturile persoanelor urmărite penal pentru astfel de infracțiuni și drepturile persoanelor vătămate”, „și nu răspunde interesului general de sancționare a infracțiunilor împotriva persoanelor”. Se face referire în special la infracțiunile de vătămare corporală, la privarea ilegală de libertate sau la viol, care vor fi mult mai greu de sancționat dacă vor fi introduse termene de prescripție reduse.

62. De asemenea, Înalta Curte constată că aceste soluții contravin principiilor consacrate de Curtea Constituțională în ceea ce privește puterile și marja de apreciere a legiuitorului în materie penală. După cum a explicat Curtea Constituțională, articolul 1 alin. (3) din Constituția României, care stipulează că „România este un stat de drept, democratic și social”, „impune legiuitorului obligația de a lua măsuri pentru apărarea ordinii și siguranței publice prin adoptarea instrumentelor juridice necesare pentru a preveni starea de pericol și fenomenul infracțional, cu excluderea oricărei reglementări susceptibile de a încuraja acest fenomen.”

63. Comisia constată, în același timp, că reducerea termenelor de prescripție va afecta, în special, infracțiunile de corupție. De altfel, pedepsele pentru majoritatea acestor infracțiuni și anume luarea de mită (articolul 289), darea de mită (articolul 290), traficul de influență (articolul 291), cumpărarea de influență (articolul 292), delapidarea (articolul 295), abuzul în serviciu (articolul 297) etc., sunt de așa natură încât termenele reduse prevăzute la articolul 154 alineatul (1) literele (b) și (c) se aplică.

64. Articolul 29 UNCAC prevede că „fiecare stat parte va stabili, după caz, în conformitate cu legislația sa internă, un termen îndelungat de prescripție în cadrul căruia să demareze procedurile pentru orice infracțiune stabilită în conformitate cu prezenta Convenție și va stabili un termen mai îndelungat de prescripție sau va prevedea suspendarea termenului de prescripție în cazul în care presupusul infractor s-a sustras cercetării penale”. În plus, Convenția OCDE privind combaterea mituirii funcționarilor publici străini în tranzacțiile comerciale internaționale prevede că „orice termen de prescripție aplicabil infracțiunii de

mituire a unui funcționar public străin trebuie să permită o perioadă adecvată de timp pentru anchetarea și urmărirea penală a infracțiunii" (Articolul 6). Prin urmare, reducerea în acest mod a termenelor care afectează în special infracțiunile de corupție nu este în concordanță cu instrumentele internaționale în domeniul luptei împotriva corupției.

65. Comisia constată că propunerea de reducere a termenelor de prescripție ridică motive serioase de îngrijorare atât în ceea ce privește statul de drept în general, cât și în ceea ce privește respectarea de către statul respectiv a obligațiilor sale internaționale, în special. Prin urmare, aceasta recomandă reevaluarea propunerii de reducere a termenelor de prescripție, având în vedere motivele de îngrijorare menționate mai sus."

B. Referitor la art. I pct. 31 din Lege, prin raportare la art. 290 alin. (3) C. pen.:

„89. În conformitate cu actuala formă a articolului 290 alin. (3), un mituitor nu se pedepsește pentru dare de mită denunță fapta „mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta”. Este abordarea la scară largă în întreaga lume, în conformitate cu articolul 37 al UNCAC,⁵³ bazată pe ideea de a încuraja astfel de infractori să coopereze cu autoritățile pentru a depista practicile de luare de mită și pentru a aduce în fața justiției persoanele care iau mită. Cu toate acestea, în cadrul modificărilor se propune adăugarea unei teze la articolul 290 alineatul (3), prin care persoana care dă mită nu se pedepsește în cazul în care denunță fapta „în termen de 1 an de la data săvârșirii acesteia”. 90. Fiind cunoscut faptul că, în practică, denunțurile de luare de mită sunt înregistrate mai ales într-o etapă ulterioară, acest amendament va descuraja, în mod evident, persoanele care dau mită să coopereze cu organele de drept și să facă mult mai dificilă descoperirea (și, în consecință, urmărirea penală și dovedirea) infracțiunilor de corupție.

91. Potrivit autorităților române, amendamentul are ca scop evitarea încurajării culturii infracționale, în absența oricărei limite temporale, și răspunde unei recomandări a GRECO.

92. Este adevărat că GRECO a subliniat că o cauză de imunitate care funcționează în mod automat, fără un control jurisdicțional real și fără un termen-limită, lasă loc pentru abuz, dacă nu există măsuri de siguranță adecvate. Prin urmare, a recomandat autorităților române „să analizeze și, în consecință, să revizuiască nepedepsirea automată și obligatorie acordată mituitorilor și ceor ce săvârșesc fapta de trafic de influență în cazurile în care regretă efectiv faptele.” Aceste considerații justifică, întradevar, anumite limite, spre exemplu, în unele cazuri, exonerarea completă de pedeapsă ar putea fi înlocuită cu o reducere a pedepsei. Un termen rigid de un an, de asemenea, pare prea scurt.

93. Se recomandă revizuirea termenului propus de „un an” în vederea introducerii unor limite mai nuanțate, pe baza unei analize aprofundate a impactului și ținând seama de riscurile de abuz asociate, astfel încât să se asigure un echilibru între necesitatea urmăririi penale a infracțiunilor și obligația statului de a trage la răspundere toate persoanele care au comis infracțiuni.

C. Referitor la art. I pct. 32 din Lege, prin raportare la art. 292 alin. (2) C. pen.:

„98. Ca și în articolul 290, este introdus un termen de un an pentru a denunța fapta, fără a fi pedepsit în legătură cu infracțiunea de cumpărare de influență prevăzută la articolul 292 alineatul (2) CP. Observațiile prezentate mai sus cu privire la articolul 290 se aplică mutatis mutandis.”

Având în vedere că atât Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind progresele înregistrate de România în cadrul mecanismului de cooperare și de verificare [COM (2018) 851], cât și Avizul Comisiei de la Venetia nr. 930/2018 privind modificările aduse Codului penal și Codului de procedură penală au fost adoptate ulterior investirii Curții Constituționale cu soluțioarea obiecțiilor de neconstituționalitate precedente, acestea nu au putut fi luate în considerare la pronunțarea Deciziei nr. 650/2018.

Prin urmare, considerăm că se impune reanalizarea constituționalității dispozițiilor art. I pct. 18 din Lege, referitor la art. 154 alin. (1) lit. b) și c) C. pen., art. I pct. 31 din Lege, referitor la art. 290 alin. (3) C. pen. și art. I pct. 32, referitor la art. 292 alin. (2) C. pen., care, în lumina Raportului MCV și Avizului Comisiei de la Venetia precitate, precum și a jurisprudenței Curții Constituționale care a reafirmat obligația statului român de a aplica MCV și a da curs recomandărilor stabilite în acest cadru, considerăm că încalcă art. 148 alin. (2) și (4) din Constituție.

2. Art. I pct. 3 și 4, prin raportare la art. 39 alin. (1) lit. c) și (2) C. pen.

„Art. 39 alin. (1) În caz de concurs de infracțiuni, se stabilește pedeapsa pentru fiecare în parte și se aplică pedeapsa, după cum urmează:

c) când s-au stabilit numai pedepse cu amendă, se aplică pedeapsa cea mai grea, la care se poate adăuga un spor până la o treime din acel maxim;”

Art. 39 alin. (2) Prin aplicarea dispozițiilor prevăzute la alin.(1) nu se poate depăși totalul pedepselor stabilite de instanță pentru infracțiunile concurente.”

Semnalăm că în urma eliminării soluției normative propuse pentru modificarea art. 39 alin. (1) lit. b) în procesul de reexaminare, s-a creat o necorelare în privința regimurilor de sancționare a concursului de infracțiuni sancționate, în funcție de pedeapsa aplicată, cu închisoare sau cu amendă.

Astfel, legiuitorul păstrează regimul actual de sancționare a concursului de infracțiuni în cazul aplicării numai de pedepse cu închisoarea, potrivit căruia „când s-au stabilit numai pedepse cu închisoare, se aplică pedeapsa cea mai grea, la care se adaugă un spor de o treime din totalul celoralte pedepse stabilite” și modifică regimul de sancționare a concursului de infracțiuni în cazul aplicării numai de pedepse cu amendă, stabilind că atunci „când s-au stabilit numai pedepse cu amenda, se aplică pedeapsa cea mai grea, la care se poate adăuga un spor până la o treime din acel maxim”.

Or, modificarea art. 39 C. pen. a fost justificată tocmai de situațiile absurde apărute în practică, unde s-au aplicat pedepse cu închisoarea nejustificat de mari în cazul săvârșirii a mai multor infracțiuni de gravitate redusă, tocmai din- nevoie obligativității aplicării sporului fix obligatoriu.

Așadar, legiuitorul păstrează reglementarea art. 39 alin. (1) lit. b), apreciată în doctrina de specialitate drept mult prea severă¹, și introduce un regim sancționator mult mai bland în privința concursului de infracțiuni în cazul aplicării numai de pedepse cu amendă.

Se creează, astfel, un dezechilibru în modul de reglementare a regimului concursului de infracțiuni incompatibil cu exigențele de claritate și previzibilitate impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție.

Referitor la art. 39 alin. (2) C. pen., potrivit căruia „prin aplicarea dispozițiilor prevăzute la alin.(1) nu se poate depăși totalul pedepselor stabilite de instanță pentru infracțiunile concurente”, semnalăm că acesta este inaplicabil, având în vedere că în urma reexaminării a fost eliminată dispoziția propusă pentru art. 39 alin. (1) lit. b), care prevedea că atunci „când s-au stabilit numai pedepse cu închisoare, se aplică pedeapsa cea mai grea la care se poate adăuga un spor de până la 3 ani”.

Or, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, „orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat” (Decizia nr. 662/2014).

¹ A se vedea în acest sens, prof. univ. V. Cioclei, *Pedeapsa girafă* – disponibil la adresa <https://www.juridice.ro/364635/pedeapsa-girafa.html>.

Prin urmare, și dispoziția de modificare a art. 39 alin. (2) C. pen. încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție.

3. Art. I pct. 2, referitor la art. 16 alin. (3) lit. a) C. pen.

„Art. 16 alin. (3) - lit. a) prevede rezultatul faptei sale, urmărind producerea lui prin săvârșirea acelei fapte. Ori de câte ori legea penală prevede că pentru a putea fi infracțiune se impune săvârșirea faptei într-un anume scop, infracțiunea trebuie să fie săvârșită cu intenție directă, care să rezulte în mod neîndoelnic, din circumstanțele concrete ale cauzei;”

Curtea Constituțională, în jurisprudență sa constată (a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 473/2013), prin raportare la art. 1 alin. (5) din Constituție, a statuat că “*orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplete poate chiar să se dovedească de dorit, suplete care nu trebuie să afecteze însă previzibilitatea legii.*”

Or, dispoziția cuprinzând condiția ca intenția directă „să rezulte în mod neîndoelnic, din circumstanțele concrete ale cauzei” este neclară, inclusiv prin raportare la obiectul dispoziției modificate, în sensul că cerința impusă de legiuitor și-ar găsi rostul mai degrabă în cadrul dispozițiilor referitoare la probațiiune.

Astfel, dispoziția de modificare a art. 16 alin. (3) lit. a) încalcă principiul securității juridice, consacrat la art. 1 alin. (5) din Constituție.

4. Eliminarea art. I pct. 5 din forma anterioară Deciziei nr. 650/2018, referitor la art. 35 alin. (1) C. pen.

Legea care face obiectul controlului de neconstituționalitate prevede eliminarea dispoziției de modificare a art. 35 alin. (1) C. pen., declarată neconstituțională prin Decizia nr. 650/2018, care are următorul conținut:

„Art. 35. – (1) Infracțiunea este continuată când o persoană săvârșește la diferite intervale de timp, dar în realizarea aceleiași rezoluții infracționale, acțiuni sau inacțiuni care prezintă, fiecare în parte, conținutul aceleiași infracțiuni. În cazul infracțiunilor contra persoanei, forma continuată se reține numai când faptele sunt săvârșite împotriva aceluiași subiect pasiv.”

În declararea neconstituționalității, Curtea a reținut, în esență, următoarele: „*Prin Decizia nr.368 din 30 mai 2017, instanța de contencios constituțional a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.35 alin. (1) din Codul penal și a constatat că sintagma „și împotriva aceluiași subiect pasiv” din cuprinsul acestora este neconstituțională. Pentru a pronunța această soluție, Curtea a reținut, la paragrafele 21-27 din decizia anterior menționată, că sintagma „și împotriva aceluiași subiect pasiv” din cuprinsul dispozițiilor art.35 alin.(1) din Codul penal, care impune condiția unității subiectului pasiv în cazul infracțiunii continuante, creează discriminare în cadrul aceleiași categorii de persoane care săvârșesc la diferite intervale de timp, dar în realizarea aceleiași rezoluții, acțiuni sau inacțiuni care prezintă, fiecare în parte, conținutul aceleiași infracțiuni, ceea ce atrage încălcarea prevederilor art.16 alin.(1) din Constituție cu privire la egalitatea cetățenilor în fața legii. (...) Prin urmare, întrucât textul criticat a valorificat acest din urmă criteriu, Curtea a constatat că sintagma „și împotriva aceluiași subiect pasiv” din cuprinsul dispozițiilor art.35 alin.(1) din Codul penal - care impune condiția unității subiectului pasiv în cazul infracțiunii continuante - creează o diferență de tratament juridic în cadrul aceleiași categorii de făptuitori, fără a exista vreo justificare obiectivă și rezonabilă, ceea ce atrage încălcarea prevederilor art.16 alin.(1) din Constituție cu privire la egalitatea cetățenilor în fața legii, fără privilegii și fără discriminări.*

(...) Prin urmare, indiferent de regimul sancționator al concursului de infracțiuni astfel cum acesta se propune a fi modificat prin art.I pct.6 din legea criticată, Curtea constată că menținerea condiției unicătății subiectului pasiv pentru reținerea infracțiunii continuante, în cazul unei anumite categorii de infracțiunii, respectiv al infracțiunilor contra persoanei, este de natură a contraveni Deciziei Curții Constituționale nr.368 din 30 mai 2017.

(...) Pentru aceste motive, Curtea constată că reglementarea, prin art.I pct.5 [cu referire la art.35 alin.(1) fraza a doua] din lege, a condiției unicătății subiectului pasiv în cazul infracțiunilor continuante săvârșite contra persoanei contravine Deciziei Curții Constituționale nr.368 din 30 mai 2017 și, prin urmare, dispozițiilor art.147 alin.(4) din Constituție.”

În opinia noastră, considerentele precitate îl obligau pe legiuitor ca, în procedura de punere în acord a legii, să modifice art. 35 alin. (1) C. pen. în sensul eliminării condiției unicității subiectului pasiv în cazul infracțiunilor continue. Or, prin eliminarea *in corpore* a dispoziției de modificare a art. 35 alin. (1) C. pen. se revine la forma în vigoare, care, textual, prevede aceeași soluție normativă. De altfel, soluția legislativă aleasă contravine și scopului declarat al inițiatorilor, de punere de acord a prevederilor Codului penal cu deciziile Curții Constituționale.

Prin urmare, dispoziția de eliminare a modificării art. 35 alin. (1) C. pen. încalcă art. 147 alin. (2) și (4) din Constituție, referitoare la limitere reexaminării și la efectul general obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale.

5. Art. I pct. 9, prin raportare la art. 75 alin. (1) lit. d) C. Pen.

„d) acoperirea integrală a prejudiciului material cauzat prin infracțiune, în cursul urmăririi penale sau al judecății, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești, dacă făptuitorul nu a mai beneficiat de această circumstanță într-un interval de 5 ani anterior comiterii faptei. Circumstanța atenuantă nu se aplică în cazul săvârșirii următoarelor infracțiuni, dacă au produs un prejudiciu material: tâlhărie, piraterie, furt calificat, fraude comise prin sisteme informaticice și mijloace de plată electronice.”

Apreciem că eliminarea infracțiunilor exceptate de la aplicarea circumstanței atenuante prevăzute la art. 75 alin. (1) lit. d) va conduce la situații inechitabile, absurde, de reducere obligatorie a limitelor de pedeapsă în situații nejustificate. În forma adoptată, norma permite aplicarea circumstanței atenuante în cazul acoperirii prejudiciului material cauzat printr-o infracțiune care are alt obiect juridic decât relațiile sociale de ordin patrimonial. Astfel, *exempli gratia*, o vătămare corporală prin care s-a cauzat o infirmitate permanentă va fi sancționată mult mai bland dacă se achită costul operației.

Prin urmare, apreciem că legiuitorul nu a realizat un just echilibru între interesul făptuitorului și valoarea socială a cărei protecție cărei protecție se urmărește prin legea penală.

În acest sens, considerăm că, spre exemplu, în ipoteza infracțiunilor de corupție sau de serviciu, al căror obiect juridic constă în relațiile sociale referitoare la buna desfășurare a raporturilor de serviciu, acoperirea prejudiciului material constituie un element marginal, care

nu este de natură a diminua atingerea adusă valorilor sociale protejate prin normele de incriminare.

Astfel, considerăm că legiuitorul nu și-a respectat obligația de a stabili tratamentul sancționator în mod echitabil și proporțional, cu luarea în considerare atât a intereselor persoanelor care cad sub incidența legii penale, cât și a intereselor societății în general, obligație care rezultă inclusiv din jurisprudența Curții Constituționale, sens în care amintim de considerentele reținute Decizia nr. 711/2015, aplicabile *mutatis mutandis* și în cauza de față, potrivit căror „*în reglementarea sanctiunilor de drept penal de către legiuitor, trebuie stabilit un echilibru între dreptul fundamental, care face obiectul limitării impuse de sanctiune, și valoarea socială a cărei protecție a determinat limitarea.*”

Prin urmare, art. 75 alin. (1) lit. d) încalcă art. 1 alin. (3) din Constituție, referitor la statul de drept.

6. Art. I pct. 11, prin raportare la art. 75 alin. (3) C. pen.

“(3) Împrejurările enumerate în alin. (2) au caracter exemplificativ”.

Apreciem că individualizarea judiciară trebuie să se bazeze pe criterii clare și previzibile, referirea la caracterul exemplificativ al circumstanțelor atenuante judiciare dând naștere la impredictibilitate și la **interpretări subiective în procesul de individualizare**.

Pe cale de consecință, art. 75 alin. (3) contravine principiului securității juridice, în componența sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii, prevăzută la art. 1 alin. (5) din Constituție.

7. Art. I pct. 15, prin raportare la art. 100 C. pen.

În contextul în care concepția avută de legiuitor la adoptarea Codului penal în vigoare a fost tratarea cu indulgență a infractorilor aflați la prima abatere, materializată prin scăderea semnificativă a limitelor de pedeapsă, considerăm că reducerea semnificativă a fracției minime din pedeapsă ce trebuie executată efectiv, prin care se relaxează și mai mult tratamentul sancționator de drept penal, tinde să golească instituția pedepsei de conținut și, în mod inerent, să o deturneze de la scopul preventiv al acesteia.

Or, în vederea garantării ordinii și siguranței publice, legiuitorul are obligația de a stabili un regim sancționator echitabil și proporțional, cu luarea în considerare atât a intereselor

persoanelor care cad sub incidența legii penale, cât și a intereselor societății în general. În același sens s-a pronunțat și Curtea, care, în Decizia nr. 711/2015, a reținut că „*în reglementarea sancțiunilor de drept penal de către legiuitor, trebuie stabilit un echilibru între dreptul fundamental, care face obiectul limitării impuse de sancțiune, și valoarea socială a cărei protecție a determinat limitarea.*”

Prin urmare, dispozițiile art. 100 nu asigură un just echilibru între dreptul fundamental al deținutului, restrâns prin efectul sancțiunii penale, și interesul general al societății de a preveni atingerile ce pot fi aduse ordinii și siguranței publice, cu consecința încălcării art. 1 alin. (3) din Constituție, privitor la statul de drept.

8. Art. I pct. 18, prin raportare la art. 154 alin. (1) lit. b) și c) și art. 155 alin. (3) din Codul penal

„Art. 154 – Termenele de prescripție a răspunderii penale sunt:

.....
b) 8 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 10 ani, dar care nu depășește 20 de ani;

.....
c) 6 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani, dar care nu depășește 10 ani;

.....
Art. 155. – (3) Prescripția înlătură răspunderea penală oricără intreruperi ar interveni, dacă termenul de prescripție prevăzut în art. 154 este depășit cu încă jumătate.”

Diminuarea termenelor de prescripție a răspunderii penale pentru infracțiuni cu pericol social ridicat, concomitent cu reducerea termenelor speciale de prescripție a răspunderii penale pune la îndoială aptitudinea sancțiunilor penale de a-și atinge scopul preventiv.

Prin urmare, considerăm că art. 154 alin. (1) lit. b) și c) și art. 155 alin. (3) încalcă prevederile art. 1 alin. (3) din Constituție privind statul de drept, care „*impun legiuitorului obligația de a lăua măsuri în vederea apărării ordinii și siguranței publice, prin adoptarea instrumentelor legale necesare în scopul reducerii fenomenului infracțional (...) cu excluderea oricăror reglementări de natură să ducă la încurajarea acestui fenomen.*” (Decizia nr. 44/2016)

De asemenea, se ignoră cu desăvârșire dreptul victimelor de a avea ele însesele parte de o procedură echitabilă, încălcându-se, astfel, art. 124 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia

„Justiția este unică, imparțială și egală pentru toți”, precum și principiul aflării adevărului, „adică dreptul la un proces echitabil al părții interesate în luarea în considerare a tuturor probelor administrative care contribuie la aflarea adevărului, și principiul dreptății, consacrat de art. 1 alin. (3) din Constituție ca o valoare supremă a statului de drept” (Decizia nr. 54/2009).

9. Art. I pct. 26, prin raportare la art. 269 alin. (4) C. pen.

„(4) Nu constituie infracțiunea prevăzută la alin. (1) emiterea, aprobarea sau adoptarea de acte normative.”

Prin art. 269 alin. (4) se creează o imunitate absolută pentru reprezentanții autorităților publice care au atribuții care implică emiterea, aprobarea sau adoptarea de acte normative. Or, în mod evident, aceasta ar trebui limitată doar la aspecte privind oportunitatea emiterii, aprobării sau adoptării actelor normative.

Dacă în privința parlamentarilor, reglementarea constituie o transpunere în legislația penală a dispozițiilor art. 72 alin. (1) din Constituție potrivit cărora *deputații și senatorii nu pot fi trași la răspundere juridică pentru voturile sau pentru opiniile politice exprimate în executarea mandatului*”, apreciem că aceasta nu își găsește justificarea prin raportare la celelalte autorități și instituții publice vizate de normă.

Prin urmare, art. 269 alin. (4) este de natură a afecta activitatea și imaginea publică a autorităților statului și contravine principiului statului de drept și principiului supremăției Constituției și a obligativității respectării legilor, consacrate de art. 1 alin. (3) și (5) din Legea fundamentală, și vulnerabilizează încrederea cetățenilor în autoritățile statului.

10. Art. I. 33, prin raportare la abrogarea art. 298 din Codul penal

Se încalcă art. 1 alin. (3) și alin. (5) din Constituție, fiind necesară sancționarea faptelor antisociale săvârșite de funcționari publici, chiar și din culpă, considerate mai grave prin prisma funcției publice ocupate.

Sunt afectate alte valori sociale protejate de Constituția României prin nesancționarea încălcării unor relații sociale, ce ar avea drept consecință existența unei amenințări cu privire la instituțiile statului de drept, democrație, drepturile omului, echitatea și justiția socială.

Nevoia protejării acestor valori este menționată și în decizia CCR nr. 518/2017:

"25. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține, dintr-o perspectivă istorică, faptul că infracțiunea de neglijență în serviciu a fost incriminată, pentru început, în art. 242 din Codul penal din 1936, publicat în Monitorul Oficial al României, nr. 65 din 18 martie 1936, titlul III - "Crime și delicte contra administrației publice", capitolul I - "Delicte săvârșite de funcționarii publici", secțiunea a III-a - "Neglijență în funcțiuni". În forma inițială, art. 242 din Codul penal din 1936 incrimina neglijența în funcțiuni numai pentru gestionari, avea ca obiect apărarea patrimoniului public și prevedea că "Funcționarul public care, prin neglijență, neprevăzută sau ușurință în supraveghere sau paza banilor, valorilor, actelor sau oricărora lucruri ce i-au fost încredințate, în virtutea funcțiunii sale, va fi pricinuit sustragerea sau distrugerea lor, comite delictul de neglijență în funcțiune și se pedepsește cu închisoare corecțională de la 3 luni la un an și amendă de la 2.000 la 5.000 lei." Ulterior, această incriminare a fost extinsă pentru toți funcționarii publici, dispozițiile art. 242 din Codul penal din 1936 fiind modificate succesiv prin Decretul nr. 192/1950, publicat în Buletinul Oficial nr. 67 din 5 august 1950, prin Decretul nr. 202/1953, publicat în Buletinul Oficial nr. 15 din 14 mai 1953, și prin Decretul nr. 318/1958, publicat în Buletinul Oficial nr. 27 din 21 iulie 1958. După modificarea art. 242 din Codul penal din 1936, prin Decretul nr. 212/1960, publicat în Buletinul Oficial nr. 8 din 17 iunie 1960, titlul secțiunii III - "Neglijență în funcție" a capitolului I, titlul III al Codului penal din 1936, a fost înlocuit cu "Neglijență în serviciu", pentru a se pune de acord titlul secțiunii cu denumirea infracțiunii, iar textul prevedea că "Încălcarea de către un funcționar a îndatoririlor de serviciu, prin neîndeplinirea lor sau greșita lor îndeplinire, săvârșită din culpă și în mod repetat sau chiar numai o singură dată dar prezintând un caracter grav, constituie infracțiunea de neglijență în serviciu dacă: 1. a cauzat o tulburare bunului mers al unității obștești sau o vătămare intereselor legale ale cetățenilor, sau 2. a cauzat în mod direct o pagubă avutului obștesc. Neglijența în serviciu care avut vreuna dintre urmările arătate în alin. 1 pct. 1 se pedepsește cu închisoarea corecțională de la o lună la 2 ani sau amendă de la 300-1.000 lei. Neglijența în serviciu care a avut urmările arătate în alin. 1 pct. 2 se pedepsește, în raport cu valoarea pagubei produse, după cum urmează: a) până la 20.000 lei inclusiv, de la 1 lună la 1 an închisoare corecțională; b) 20.000-50.000 lei inclusiv, 1-4 ani închisoare corecțională; c) peste 50.000 lei, 4-7 ani închisoare corecțională și interdicție corecțională de la 1-3 ani. Neglijența în serviciu care a avut urmare o catastrofă se pedepsește cu închisoare corecțională de la 7-10 ani, confiscarea parțială sau totală a averii și interdicție corecțională de la 1-6 ani. Catastrofa constă în distrugerea sau degradarea unor mijloace de transport în comun de mărfuri sau persoane, ori a unor instalații sau lucrări importante și care a avut urmări

deosebit de grave sau a provocat pierderi de vieți omenești ori vătămarea gravă a unor persoane. În cazurile de neglijență în serviciu, instanța va putea pronunța și destituirea din funcție".

26. Așadar, Curtea constată că, după modificarea din 1960, art. 242 din Codul penal din 1936 prevedea că urmarea imediată a infracțiunii de neglijență în serviciu constă într-o "tulburare a bunului mers al unității sau o vătămare a intereselor legale ale cetățenilor", fiind reglementată și condiția ca fapta să fie repetată ori să aibă caracter grav pentru a realiza conținutul infracțiunii, în cazul pagubei cauzate avutului obștesc, pedeapsa fiind stabilită în raport cu valoarea pagubei produse. De asemenea, tot în Codul penal din 1936, au fost incriminate, separat, și alte infracțiuni de neglijență cu caracter special, respectiv neglijența în efectuarea supravegherii executării contractelor de furnituri, neglijența în administrarea și gestionarea bunurilor aparținând unităților obștești, neglijența care a avut ca urmare pieuirea vitelor la o gospodărie agricolă de stat sau la o cooperativă agricolă de producție.

27. Codul penal român din 1969, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 65 din 16 aprilie 1997, incrimina neglijența în serviciu în art. 249, potrivit căruia "1. Încălcarea din culpă, de către un funcționar public, a unei îndatoriri de serviciu, prin neîndeplinirea acesteia sau prin îndeplinirea ei defectuoasă, dacă s-a cauzat o tulburare însemnată bunului mers al unui organ sau al unei instituții de stat ori al unei alte unități din cele la care se referă art. 145 sau o pagubă patrimonialui acesteia ori o vătămare importantă intereselor legale ale unei persoane, se pedepsește cu închisoare de la o lună la 2 ani sau cu amendă. 2. Fapta prevăzută în alin. 1, dacă a avut consecințe deosebit de grave, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 10 ani.", iar Codul penal în vigoare, în art. 298, stabilește, în mod parțial similar în ceea ce privește elementul material al laturii obiective și al urmărilor infracțiunii de neglijență în serviciu, că "Încălcarea din culpă de către un funcționar public a unei îndatoriri de serviciu, prin neîndeplinirea acesteia sau prin îndeplinirea ei defectuoasă, dacă prin aceasta se cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă."

28. Curtea reține că rațiunea incriminării faptei de neglijență în serviciu este similară celei pentru care este incriminat abuzul în serviciu, diferența între cele două infracțiuni distingându-se la nivelul laturii subiective - intenția în cazul abuzului în serviciu, respectiv culpa cu prevedere (ușurința)/culpa fără prevedere sau simplă (neglijența) în cazul infracțiunii de neglijență în serviciu. Latura obiectivă a infracțiunii de neglijență în serviciu este formată, ca și la infracțiunea de abuz în serviciu, din elementul material, însoțit de o cerință esențială, urmarea imediată și legătura de cauzalitate dintre activitatea ilicită și rezultatul produs. Curtea

reține, de asemenea, că elementul material al laturii obiective al infracțiunii de neglijență în serviciu presupune încălcarea din culpă a unei îndatoriri de serviciu de către un funcționar public sau de către o altă persoană încadrată în muncă (în cazul variantei atenuate prevăzute de art. 308 din Codul penal) prin cele două modalități normative, respectiv "neîndeplinirea" ori "îndeplinirea defectuoasă" a acesteia."

Prin urmare, este necesară incriminarea ambelor fapte pentru a se materializa eficient protejarea valorilor sociale.

11. Art. II

„Articolul 13² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 219 din 18 mai 2000, cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.”

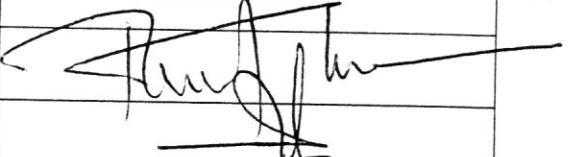
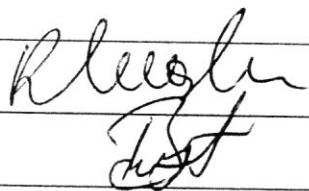
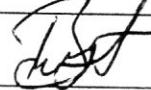
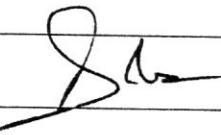
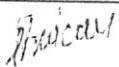
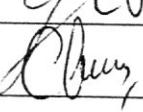
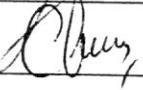
Infracțiunea prevăzută de dispozițiile art.13² din Legea nr.78/2000 constituie, astfel cum prevede și titlul secțiunii din care face parte, o infracțiune asimilată celor de corupție, prin modul în care a fost incriminată constituind o formă specială a infracțiunii de abuz în serviciu.

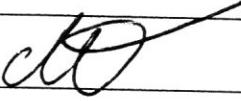
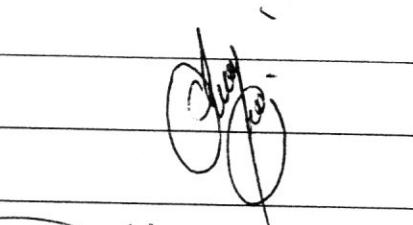
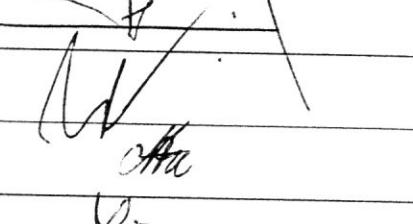
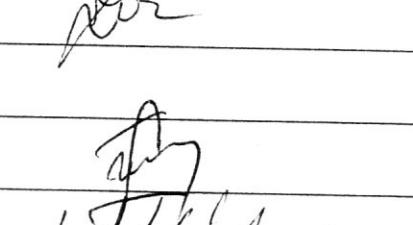
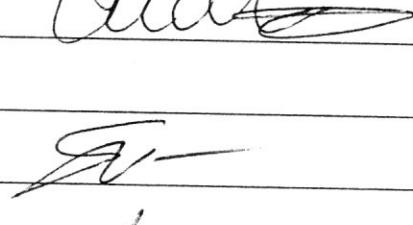
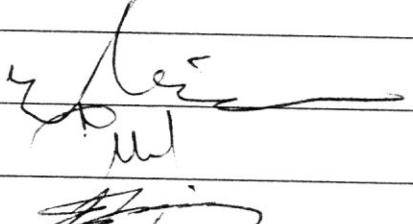
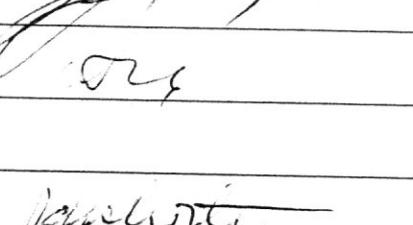
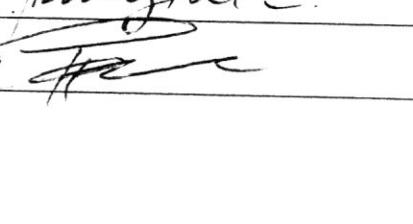
Prin prezenta lege, legiuitorul pe lângă faptul că a eliminat forma agravată a abuzului în serviciu prevăzută la art. 309 C. pen., abrogă și forma asimilată infracțiunilor de corupție, fără a exista un studiu de impact în prealabil și fără vreo motivație rezonabilă.

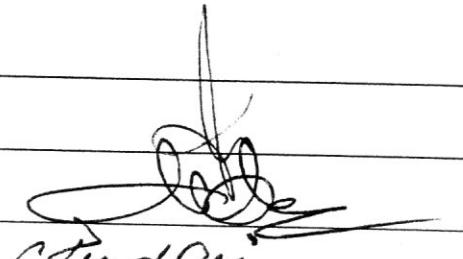
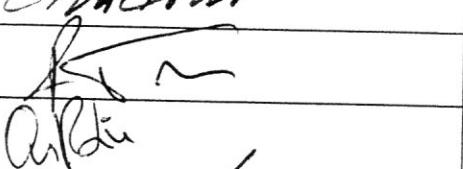
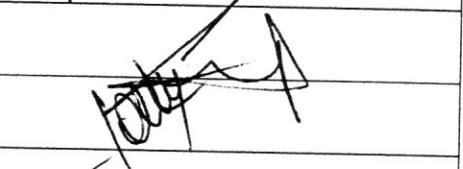
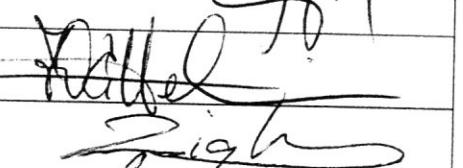
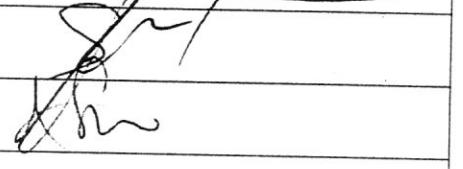
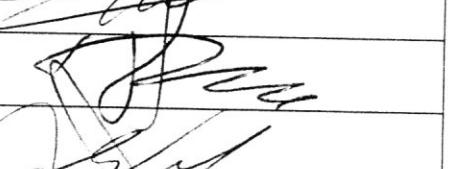
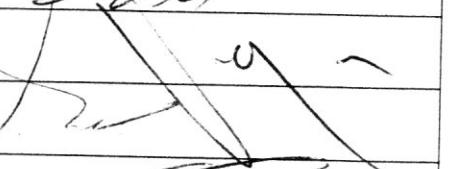
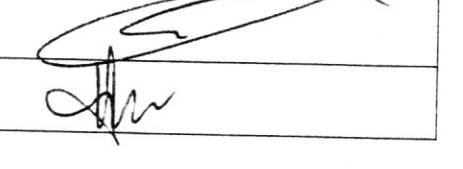
Or, în vederea garantării ordinii și siguranței publice, legiuitorul are obligația de a stabili un regim sancționator echitabil și proporțional, cu luarea în considerare atât a intereselor persoanelor care cad sub incidența legii penale, cât și a intereselor societății în general. În același sens s-a pronunțat și Curtea, care, în Decizia nr. 711/2015, a reținut că „*în reglementarea sancțiunilor de drept penal de către legiuitor, trebuie stabilit un echilibru între dreptul fundamental, care face obiectul limitării impuse de sancțiune, și valoarea socială a cărei protecție a determinat limitarea.*”

În drept, ne intemeiem sesizarea atât pe dispozițiile art. 133, alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților, cât și pe dispozițiile art. 15 , alin 1 și 2 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

**Tabel cu semnatarii Sesizării Curții Constituționale a României
cu privire la Legea nr. 286/2009 privind Codul penal
(PLx 406/2018)**

Nr. Crt.	Nume	Semnătura
1.	Turcan Raluca	
2.	Andronache Gabriel	
3.	Achiței Vasile Cristian	
4.	Alexe Costel	
5.	Anastase Roberta Alma	
6.	Ardelean Ben Oni	
7.	Balan Ioan	
8.	Bica Dănuț	
9.	Bodea Marius	
10.	Bode Lucian Nicolae	
11.	Boroianu Robert Aurel	
12.	Buican Cristian	
13.	Bumb Sorin-Ioan	
14.	Calista Mara Daniela	
15.	Cherecheș Florica	
16.	Cherecheș Viorica	
17.	Cozmanciuc Mugur	
18.	Culeafă Mihai	
19.	Cupșa Ioan	
20.	Dobre Victor Paul	

21.	Dobrovie Matei-Adrian	
22.	Fădor Angelica	
23.	Gheorghe Daniel	
24.	Gheorghe Tinel	
25.	Gheorghiu Bogdan	
26.	Ghilea Gavrila	
27.	Giugea Nicolae	
28.	Gudu Vasile	
29.	Heiuș Lucian	
30.	Huțucă Bogdan Iulian	
31.	Ioniță Antoneta	
32.	Ionescu George	
33.	Leoreanu Laurențiu	
34.	Lungu Tudorița	
35.	Mareș Mara	
36.	Mihalescul Dumitru	
37.	Moldovan Sorin-Dan	
38.	Neagu Nicolae	
39.	Nicoară Romeo Florin	
40.	Olar Cornelius	
41.	Oprea Dumitru	
42.	Oros Nechita-Adrian	
43.	Palăr Ionel	
44.	Pirtea Marilen	
45.	Popescu Pavel	

46.	Popescu Virgil Daniel	
47.	Preda Cezar	
48.	Predoiu Marian-Cătălin	
49.	Prișcă Razvan Sorin	
50.	Raețchi Ovidiu- Alexandru	
51.	Răcuci Claudiu Vasile	
52.	Roman Florin Claudiu	
53.	Romanescu Cristinel	
54.	Săftoiu Ana- Adriana	
55.	Schelean-Somfelean Valeria Diana	
56.	Sitterli Ovidiu-Ioan	
57.	Sighiartău Robert Ionatan	
58.	Stamatian Vasile Florin	
59.	Stroe Ionut Marian	
60.	Şișcu George	
61.	Şovăială Constantin	
62.	Ştefan Ion	
63.	Ştirbu Gigel Sorinel	
64.	Trăilă Cristina	
65.	Varga Glad-Aurel	
66.	Varga Vasile	
67.	Vîlceanu Dan	
68.	Voicu Mihai	

Tabel cu semnatorii sesizării de neconstitutionalitate
 a Projectului de lege pentru modificarea și completarea
 Legii nr 28C/2009 privind Codul Penal, precum și a
 Legii nr 78/2000 pentru prevenirea, descoarjarea și
 sancționarea faptelor de corupție (Plx. nr. 406/2018)

NR.	DEPUTAT	SEMNAȚURĂ	PARTID
1.	BARNA ILIE-DAN		USR
2.	BENGA TUDOR-VLAD		USR
3.	BOTEZ MIHAI-CĂTĂLIN		USR
4.	BULAI IULIAN		USR
5.	CHICHIRĂU COSETTE-PAULA		USR
6.	COSMA LAVINIA-CORINA		USR
7.	DAN NICUȘOR-DANIEL		Afiliat USR
8.	DEHELEAN SILVIU		USR
9.	DRULĂ CĂTĂLIN		USR
10.	DURUŞ VLAD-EMANUEL		USR
11.	GHINEA CRISTIAN		USR
12.	ION STELIAN-CRISTIAN		USR
13.	IURIȘNITI CRISTINA-IONELA		USR
14.	LUPESCU DUMITRU		USR
15.	MOȘTEANU LIVIU-IONUT		USR
16.	NĂSUI CLAUDIU-JULIUS-GAVRIL		USR
17.	POP RAREŞ-TUDOR		USR
18.	POPESCU NICOLAE-DANIEL		USR
19.	PRISNEL ADRIAN-CLAUDIU		USR
20.	PRUNĂ CRISTINA-MĂDĂLINA		USR
21.	RĂDULESCU DAN-RĂZVAN		USR
22.	RODEANU BOGDAN-IONEL		USR
23.	SEIDLER CRISTIAN-GABRIEL		USR
24.	STANCIU-VIZITEU LUCIAN-DANIEL		USR
25.	UNGUREANU EMANUEL-DUMITRU		USR
26.	VLAD SERGIU-COSMIN		USR
27.	ZAINEA CORNEL		USR
28.			
29.			
30.			